การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ ต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลไชโย จังหวัดอ่างทอง

นายชีรศักดิ์ ผลานิผล

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING THE EMPOWERMENT PROGRAM ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, CHAIYO HOSPITAL, ANGTHONG PROVINCE

Mr. Thirasak Phalaniphol

An Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ	การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ	
	ต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท	
	โรงพยาบาลใชโย จังหวัดอ่างทอง	
โคย	นายธีรศักดิ์ ผลานิผล	
สาขาวิชา	การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ คร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ	
คณะพยาบาลศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็น	
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต		
	ศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)	
(501	ศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง คร. ยุพิน อังสุโรจน์)	
คณะกรรมการสอบ โครงการศึ	กษาอิสระ	
	วา ไว้ ประธานกรรมการ	
(291	ศาสตราจารย์ คร. จีนตนา ยูนิพันธุ์)	
	ราว (วาว) อาจารย์ที่ปรึกษา	
(อาจ	ารย์ คร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ)	
	mm m กรรมการ	
	เพชรี คันธสายบัว)	

ธีรศักดิ์ ผลานิผล: การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อพฤติกรรมการใช้ ขาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทโรงพยาบาลไซโข จังหวัดอ่างทอง (A STUDY OF USING THE EMPOWERMENT PROGRAM ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORSOF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, CHAIYO HOSPITAL, ANGTHONG PROVINCE)

อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ คร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 114 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วย จิตเภทในชุมชน ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วย จิตเภท จำนวน 20 คน ได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์คุณสมบัติจากผู้ป่วยจิตเภท ซึ่งมารับ การรักษาที่คลินิกตะวันใหม่ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลไซโย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจผู้ป่วยจิตเภท ซึ่งผ่านการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการกำกับการศึกษา คือ แบบประเมินแหล่งพลังอำนาจ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา โดย เครื่องมือทั้งสองชุดนี้มีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค เท่ากับ .84 และ .85 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท หลังการใช้โปรแกรมการ เสริมสร้างพลังอำนาจ สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 (\overline{X} = 77.80, S.D.= 8.14 และ \overline{X} =53.10, S.D.= 9.44 ตามลำดับ, t = 10.80)

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ปีการศึกษา 2549

 ## 4877809036 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: SCHIZOPHRENIC PATIENTS/MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS/

EMPOWERMENT PROGRAM

THIRASAK PHALANIPHOL: A STUDY OF USING THE EMPOWERMENT

PROGRAM ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC

PATIENTS, CHAIYO HOSPITAL, ANGTHONG PROVINCE.

ADVISOR: PENPAKTR UTHIS, Ph.D., 114 pp.

The purpose of this study was to compare medication adherence behaviors of patients with schizophrenia in community before and after their participation in the empowerment program. A study sample of 20 schizophrenic patients who met the inclusion criteria were recruited from patients attending Tawan-Mai Clinic, Out patient department, Chaiyo hospital. Study instrument was the empowerment program which was validated for content validity by 3 experts. The Empowerment Scale for Schizophrenic patients was used to monitor this study. Data was collected using a Medication Adherence Scale. The Chronbach Alpha coefficient reliability of the two latter instruments were .84 and .85, respectively. Paired t-tests was used in data analysis.

The major results were as follows:

Medication adherence behaviors of patients with schizophrenia in community after using the empowerment program were significantly higher than that before using such program, at the 0.5 level ($\overline{X} = 77.80$, S.D.= 8.14 and $\overline{X} = 53.10$, S.D.= 9.44, respectively; t = 10.80).

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing Academic year 2006

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ คร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระผู้ซึ่งให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา เอาใจใส่และให้ กำลังใจตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ คร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และนางเพชรี คันธสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะใน การแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา อนุญาตให้ใช้เครื่องมือในการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลไซโย หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล รวมทั้งบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ที่ให้โอกาสสึกษาและอำนวยความสะดวกใน การสึกษาทุกๆเรื่อง ขอขอบคุณ คุณเกษสุดาพร แป้นทอง คุณศิรินทร์ทิพย์ วัชระไพโรจน์ คุณประกาศรี บุญสันต์ ที่ได้ให้ความร่วมมือ ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สึกษาเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมควร คุณแม่หนูกุล ผลานิผล และพี่น้องทุกคนที่ได้ช่วยดูแล เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้สึกษาในทุก ๆ ด้าน ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือ ผู้ศึกษาตลอดมาจนบรรลุ วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาขอมอบแค่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภททุกท่าน ขอให้มีสุขภาพแข็งแรงตลอดไป

รีรศักดิ์ ผลานิผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	Ð
กิตติกรรมประกาศ	Ü
สารบัญ	ч
สารบัญตาราง	Т
บทที่ เ บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา	7
ขอบเขตการศึกษา	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	11
ประโยชน์ที่คาคว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	51
วิธีการคำเนินการ	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
รายการอ้างอิง	90
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	99
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา	101
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิ์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	104
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ	114